

LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR LIETAS IEROSINĀŠANU

Rīgā

2019. gada 13. novembrī

Satversmes tiesas 3. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs
Gunārs Kusiņš, tiesneši Aldis Laviņš un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto tiesībsarga (turpmāk arī
– Pieteikuma iesniedzējs) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums
Nr. 154/2019),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzējs lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta
2010. gada 30. marta noteikumu Nr. 299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi
dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” (turpmāk – Noteikumi Nr. 299)

2. punkta vārdus „ja tās vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo
triju mēnešu laikā nepārsniedz 128,06 euro” (turpmāk – apstrīdētā norma) par
neatbilstošiem Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1. un
109. pantam.

2. Noteikumu Nr. 299 2. punkts noteic: „Ģimene (persona) atzīstama par
trūcīgu, ja tās vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo triju
mēnešu laikā nepārsniedz 128,06 euro un ja:

2.1. tai nepieder naudas līdzekļu uzkrājumi vai īpašums, izņemot šo
noteikumu 19. punktā minēto;

2.2. tā nav noslēgusi uztura līgumu;

2.3. tā nesaņem ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijas sniegtos pakalpojumus vai tā neatrodas ieslodzījumā;

2.4. persona ir reģistrējusies Nodarbinātības valsts aģentūrā kā bezdarbnieks atbilstoši Sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības likuma 37. panta pirmajai daļai.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā tiesībsarga pieteikuma pamata lieta ir ierosināma, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

4. Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punkts noteic, ka Satversmes tiesa izskata lietas par Ministru kabineta noteikumu normas atbilstību Satversmei. Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 8. punkts noteic, ka tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu ir tiesībsargam, ja institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, nav tā norādītajā termiņā novērsusi konstatētos trūkumus. Arī saskaņā ar Tiesībsarga likuma 13. panta 8. punktu tiesībsargam ir tiesības iesniegt pieteikumu par lietas ierosināšanu Satversmes tiesā, ja iestāde, kas izdevusi apstrīdamo aktu, nav tā norādītajā termiņā novērsusi konstatētos trūkumus.

No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka tiesībsargs 2019. gada 5. maijā nosūtījis Ministru kabinetam vēstuli, kurā norādījis, ka apstrīdētā norma neatbilst Satversmes 1. un 109. pantam, un aicinājis to līdz 2019. gada 8. jūlijam novērst konstatētos trūkumus, nosakot trūcīguma sliksni atbilstoši Satversmei. Ministru kabinets 2019. gada 10. jūnija vēstulē esot atzinis nepieciešamību palielināt atbalstu trūcīgām personām un politikas plānošanas dokumentā paredzējis no 2021. gada paaugstināt trūcīgās personas statusam atbilstošo minimālo ienākumu līmeni, nosakot to 40 procentu apmērā no ienākumu

mediānas jeb 198 *euro*. Vienlaikus Ministru kabineta sēdē esot nolemts, ka ierobežotā finansējuma dēļ plānu minimālo ienākumu atbalsta sistēmas pilnveidošanai 2020.–2021. gadam nevarēs īstenot pilnā apmērā.

Tiesībsargs norāda, ka trūcīgās personas statusam atbilstošais minimālais ienākumu līmenis nav pārskatīts kopš 2011. gada. Arī līdzšinējā valsts rīcība neliecinot par to, ka noteiktais minimālais ienākumu līmenis patiešām tiks paaugstināts. Tādējādi Ministru kabinets tiesībsarga norādītajā termiņā neesot novērsis konstatētos trūkumus.

Līdz ar to Pieteikuma iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu.

6. Pieteikumā ir norādīts Pieteikuma iesniedzējs, institūcija, kas izdevusi apstrīdēto aktu, un prasījums Satversmes tiesai. Pieteikuma iesniedzējs ir sniedzis lietas faktisko apstākļu izklāstu, kā arī juridisko pamatojumu par apstrīdētās normas iespējamo neatbilstību Satversmes 1. un 109. pantam. Līdz ar to pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. pantā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. pantu, Satversmes tiesas 3. kolēģija

nolēma:

1. Ierosināt Satversmes tiesā lietu „Par Ministru kabineta 2010. gada 30. marta noteikumu Nr. 299 „Noteikumi par ģimenes vai atsevišķi dzīvojošas personas atzīšanu par trūcīgu” 2. punkta vārdu „ja tās vidējie ienākumi katram ģimenes loceklim mēnesī pēdējo triju mēnešu laikā nepārsniedz 128,06 *euro*” atbilstību Latvijas Republikas Satversmes 1. un 109. pantam” pēc pieteikuma, kuru iesniedzis tiesībsargs (pieteikums Nr. 154/2019).

2. Uzaicināt institūciju, kas izdevusi apstrīdēto aktu, – Ministru kabinetu – **līdz 2020. gada 13. janvārim** iesniegt Satversmes tiesai atbildes rakstu ar lietas faktisko apstākļu izklāstu un juridisko pamatojumu.

Lēmums nav pārsūdzams.

Kolēģijas priekšsēdētājs

G. Kusiņš